

ARREGGEL

Égész évre — 6 — korona
Félévre — 4 — korona
Negyedévre — 3 — 0 korona
Egy hónapra — 1 — 0 korona

politikai nap lap

Felelős szerkesztő: FEHÉR ÖDÖN

Égész évre — 6 — korona
Félévre — 4 — korona
Negyedévre — 2 — 0 korona
Egy hónapra — 1 — 0 korona

DR. TARNAY GYULA

főispáni beiktatása.

Az installációs ünnepségek.

A két testvér-törvényhatóság: Borsodvármegye és Miskolc város ma közös ünnepben egyesült. Az ünnepre, az együttérzésre az adott alkalmat, hogy egy napon iktatták be a két törvényhatóság új főispánját, dr. Tarnay Gyulát. A beiktatás ünnepségeit nem a formák, nem a külsőségek avatták igazi ünneppé. Két törvényhatóság közönsége azért jött össze e napon ünneplésre, hogy a szívből fakadó érzésének, a lelkéből sarjadó szeretetének őszinte, igaz, bensőséges kifejezést adjon. Nem az ugynevezett hivatalos ünnep volt ez. Akik eljöttek, azokat nem a kényszerűség, vagy a hivatali felsőbbiségtől való féltés vezette az ünnepre. A tiszta lelkesedés, a közéleti érdekes tevékenykedés iránti igaz elismerés gyűjtötte két törvényhatóság közönségét erre az ünnepre, amelyen csak lelkesedést, szeretetet és elismerést lehetett látni.

Dr. Tarnay Gyula székfoglalója úgy a megyénél, mint a városnál, méltó ahhoz a nagy várakozáshoz, amelyet főispáni működéséhez fűznek. A megye legeminebb érdekei találnak védelemre és támogatásra az új főispánnál, aki eddig is a munka embere volt és akinek az egyénisége, multja, eddigi egész munkássága a legbiztosabb garancia arra, hogy ez a program nem frázis, nem papiron maradó üres ígéretes marad, hanem komoly cél, amelynek megvalósítása a legüdvösebb eredményekkel biztatja a vármegyét.

A városházán elmondott főispáni székfoglaló nagyszabású program, a város jövő fejlesztését szolgáló eszmék egész gyűjteménye. A közéleti, az ipar, kereskedelem fejlesztése, a városi élet fejlesztése és általában a nagy Miskolc kiépítése az a fonál, amely mint vezérlő eszme, végig-

vonul a székfoglalón. Hatalmas koncepciójú nagy tervek, a város létérdekeit közelről érintő és elősegítő eszmék vannak felvetve ebben a beszédben, amely igazi szenzációja volt az egész installációnak.

Büszkén, önérzetesen kell a megye és a város minden polgárának hivatkozni arra, hogy dr. Tarnay Gyula a főispánja, aki a közélet régi érdekes munkásságának multjával és a legszebb reménykedések jövőjével foglalta el magát az székben, amelyben közvetlenül a két törvényhatóságot, közvetve az egész országot boldogító nagy tevékenységet várhatunk tőle.

Szép volt az ünnep, őszinte, meleg és bensőséges. A polgárság érzéseit tolmácsolta az igazságon és bizunk benne, hogy a szeretet és nagybecsülés, amely ma imponáló módon vette körül dr. Tarnay Gyula főispánt, a jövőben csak növekedni, gyarapodni fog.

Az installációs ünnepségekről itt következik a részletes tudósítás:

A vármegyén.

Ünnepi díszben, fellobogózt a hársorok között hömpölygött a nagy tömeg délelőtt 10 órától a városháza felé. Mindkét épület díszben várta a vendégeket. — A megyeháza erkélyén a kék-sárga megyei zászló, körülrte hatalmas, címeres nemzeti lobogók. A bejáratnál, — amely fenyőágakkal van felékesítve — díszbe öltözött hajduk. Egymásután jönnek a küldöttségek nagyrészt diszmagyarban, a törvényhatósági bizottság tagjai, elegáns hölgyközönség. — Szőnyeggel borított lépcsőn vezet fel a nagy tanácsteremhez, amely gyönyörű, színes képet nyújt. A terem tele van már jóval fél 11 óra előtt közönséggel. — A zöld posztóval bevont tlnöki asztal előtt ülnek a küldöttségek szimpompás, csillogó díszmagyarban.

Az első sorokban foglal helyet Miskolc város nagy küldöttsége dr. Nagy Ferencz polgármester vezetésével. E küldöttségben van dr. Szentpáli István országgyűlési képviselő, továbbá barabási Kun József cs. és kir. kamarás, min. titkár is. A küldöttségek között vannak: Gömörmegye, Zemplenmegye, Abaujmegye, Debrecen, Kassa, Eger városok.

Az elnöki helyen dr. Vadnay Tibor főjegyző ül diszmagyarban. Éljenzés között nyitja meg a diszkozgyűlést. Üdvözli Miskolc város és a többi testvér törvényhatóságok küldöttségeit, a megjelent közönséget, a törvényhatósági bizottság tagjait. Jelenti, hogy a diszkozgyűlés egyedüli tárgya: dr. Tarnay Gyula főispán beiktatása. Javasolja, hogy a főispánért küldöttség menjen. A küldöttség vezetője: Brezovay László.

Hosszantartó éljenzés és taps fogadja a küldöttséggel megjelenő főispánt.

Dr. Vadnay Tibor h.-aispán átadja az elnöki helyet a főispánnak és szót kér a maga számára. Általános figyelem mellett a tetszés megnyilvánulásaitól kísérve üdvözli dr. Vadnay Tibor a főispánt e beszéddel:

Méltóságos Főispán Ur!

Elhangzott az eskü, mely immár Méltóságodat, érdemekben oly gazdag 17 évi alispánsága után, a megyei közigazgatás vezetéséről, új hatáskörbe, annak ellenőrzésére, a vármegye kormányzó székébe helyezi át. Új tisztének elfoglalásakor, mint a vármegyének ez idő szerint első tisztviselője: a vármegye közönsége nevében és mint a tisztikar ideiglenes feje, a vármegyei tisztviselői kar nevében a legmelegbben üdvözlöm. Nem illenek azonban, sem ahhoz a szoros, bensőségteljes viszonyhoz, mely Méltóságodat a vármegyéhez oly hosszú idő óta fűzi, — de nem illenek a kettőnk között fennálló régi baráti és munkatársi viszonyhoz sem, ha ez az üdvözlés a hízog bókok üres csillogásában nyerne kifejezést. De erre nincs is szükség. A tények éke-

sebben szólók a legkicsiszoltabb szólamoknál és Méltóságod tevékenysége eredményeinek puszt felsorolása is magában foglalja már Méltóságod érdemeinek teljes méltatását.

Ez a kiváló tevékenység kettős forrásból nyert dús táplálékot, egyik a birói hivatásból magával hozott szakképzettség, jogász gondolkodás és kötelességérzet, másik saját egyéniségének nagyértékű tulajdonságai: a gyakorlati érzék, az ezeroldalú érdeklődés, a mozgékony és kezdeményezés ritka adománya. Ez a kettős forrás hatalmas folyóvá nőtt meg hosszú alispánsága alatt és szolgáltatva azt a nagyszabású hajtóerőt, mely vármegyénk intézményeit életre keltette, mozgatta. Nemcsak országsszerte híressé tette vármegyénk közigazgatásának jóságát, de a napi teendőknél túl oly maradandó közműveket alkotott, amelyek benünket nemzedékekkel fogják túlélni. Félézerégyes modern kórház, számos közigazgatási épület, száznál több munkaház, új utak, hidak, szoborművek keletkeztek abból az erőforrásból, a közművelődési és szociális intézmények egész sorozata, száz meg száz alkotás, mely mind Méltóságod sokoldalú képességeit, fáradhatatlan munkakedvét, gondos előrelátását, ügyességét dicséri.

És a kettős forrásból eredt átadásos tevékenység eredménye ugyancsak kettős lett Méltóságod személyére is, egyik az a megdönthetetlen népszerűség, amelylyel vármegyéje közönsége körüveszi, másik a kormányzat bizalma, mely saját exponensének kívánta megnyerni. Hatalmas kettős bázison alapszik tehát Méltóságod főispánsága: a népszerűség és a kormány bizalmán és így megalapozva, kivételes erővel hatalmat jelent.

De mennél súlyosabb az az erő, mennél nagyobb az a hatalom, amelyet valamely közéleti tényező képvisel, annál igazabban illik rá az a szabály, hogy erkölcsi értéket és maradandóságot csak az biztosít részére, ha ezt az erőt, ezt a hatalmat egyedül a közjóra, az igazságosságra, a közérdekre használja fel. És a

hatalom nagyságával arányosan né annak erkölcsi felelőssége, aki azzal élni hivatva van. Ilyen kötelesség és felelősségérzet hiányában a leghatalmasabb erő is csak kártékony, másokra és önmagára egyaránt pusztító hatású.

Mi, ismeretében Méltóságod egyéniségének és érdemeinek, örömmel és készséggel vállalkozunk el azt, hogy változott hatáskörében továbbra is irányítója, vezetője legyen ennek a vármegyének, — mert meg vagyunk győződve róla, hogy Méltóságod az erkölcsi szabály és a felelősség teljes érzetében, megnövekedett hatalmát, erejét egyedül a közjó, a vármegye és a haza igaz javára fogja érvényesíteni.

Ebben a reményben, — több, ebben a meggyőződésben üdvözlöm Méltóságodat főispáni székében, biztosítom odaadó meleg támogatásunkról és szívből kívánom, hogy a közjóra irányuló ezen új tevékenységében is áldás, szerencse, siker kísérje.

A magas szárnyalású, mély gondolatokkal bővelkedő, költői szépségű beszédet tapssal, éljenzettel fogadták.

Ezután dr. Tarnay Gyula főispán mondta el az itt következő székfoglaló beszédét:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Midőn Felső királyomnak alattvalói hódolattal fogadott parancsából és az alkotmányos kormány kitüntető bizalmából az előírt hivatali eskü letétele után főispáni széket elfoglalom, szívem túlaradó érzésével, minde nélkül hálásan megköszönöm azon szíves üdvözlőket, melyekkel engem a közönség nevében Borsodvármegye főjegyzője megtisztelt, valamint melegen köszöntöm Borsodvármegye mélyen tisztelt közönségét.

Az a tény, hogy én ezt a helyet elfoglalom, szükségképpen hozza magával azt, hogy elhagyom azon másikat, melyet mint a megye 3 ízben megválasztott alispánja 17 éven keresztül betöltöttem.

Ezen körülmény alapos indokot szolgáltatna arra, hogy én első sorban is bucsut vegyek azon megyétől, mely eddigi hatalmamnak forrását szolgáltatta. De még a gondolatától is óvakodni kívánok annak, mintha én a megyével szemben nem érezném továbbra is azon hűséget, melyet eddig az ügyek vezetésénél tanusítani iparkodtam vagy hogy elszakítanám azon szálak valamelyikét, melyek engem az én megyém közönségével szorosán összefűzték: s éppen ezért nem bucsuzom. — Hanem igenis megköszönöm a vármegye közönségének irányomban tanusított jóindulatát és kegyességét. — Hálásan megköszönöm azon soha meg nem hálálható kitüntetés, a melylyel engem, más vármegye szülöttjét, az igazságszolgáltatás záros berkéből kikeresett s ügyeinek vezetésére meghívott. Hálásan köszönöm azon hatékony, messzemenő támogatást, melyet szolgálatom alatt állandóan élvezni szerencsés voltam s hogy igénytelen, de mindig a legjobb akaratú átitatott szavamnak akkora súlyt, szerény képességeimnek akkora teret nyújtani voltak képesek.

Megköszönöm, hogy e szép megyének alispánja lehettem s hogy ezen minőségemben e megye területén tölthettem el életem leg-

szőbb korszakát. Készséggel ismerem el, hogy közéleti tevékenységemnek értéke nem volt egyenértékű azon bizalommal, a melyet Önök részéről élvezni szerencsés voltam s nem volnék méltó e bizalomra, ha tagadni akarnám azt, hogy fájdalmasan esik megvalnom attól a szép hatáskörü diszes állástól, melybe mint a megyei önkormányzat fejtét az Önök választása szólított s melyből távozva — talán magammal vihetem azon megnyugtató öntudatot, hogy e megye nemes tradíciói kezelésem alatt nem homályosultak el.

De nem bucsuzok, mert csak ez után jő el annak az ideje, — hogy a hivatali lekötöttség minden bilincstől menten, kiapadhatatlan forrású hálámnak egész tartalmát Borsodvármegyének szentelhettem.

Engedjék remélnem, hogy azon bizalmat és támogatást, melyet mint alispán élvezni szerencsés voltam, nem fogják megtagadni tőlem ezen fényes felelősségteljes állásban sem, melyet nem kerestem s melynek elfogadása által csak kötelességemet vélem teljesíteni.

Hazafiúi kötelességemül ismerem el ugyanis, hogy a megkínált hatáskört, melynek nehézsége a jelen viszonyok között éppen olyan nagy, mint a tisztessége, — elvállaljam. Magánviszonyaim talán ma is óvtak az ingatag politikai megbízatástól; de lelkiismeretem arra készítet, hogy mellőzve minden melléktekintetet, kövessék meggyőződésem parancsoló szavát — Tartoztam ezzel nemcsak a belém helyezett bizalomnak, de tartoztam ezzel alispáni állásomnak is. Mert az alispánok főispánna való előléptetése magának az alispáni állásnak megtisztelő erősítése, különösen, midőn ez egy majdnem 2 évtizedes alispáni működésnek a folyamata. S megkönnyítette ezzel elhatározásomat azon körülmény, hogy hivatásom, feladatam a régi maradt, szolgáltni szűkebb kis hazámnak, vármegyémnek érdekeit.

Alkotó munkára felkészült lélekkel állok itt új hatásköröm küszöbén. De midőn e küszöböt átléni akarom, nyomasztó hatással nehezedik rám képességeimnek fogyatékossága, a jeles és nagynevű elődöknek sorozata, a kiknek kiváló egyénisége fényt és dísz kölcsönzött az ősi méltóságunk s akiknek egyéni kiválóságával szemben én becsületes igyekezetemnél, önzetlen törekvésem és tiszta hazaszeretetemnél egyebet a mérlegbe nem állíthatok.

S midőn tekintetem ez ősi székházunk falait díszítő képek sorozatán végig fut, jólesik körümben látnom és üdvözölhetnem báró Vav Elemér volt főispánunk ő méltóságát, ki mai megjelenése által is tanúbizonyságát szolgáltatja a megyei önkormányzat iránti szeretetének s jól esik nekem, — hogy itt, az én közönségem színe előtt fejezhetem ki iránta érzett állandó tisztelőmet és hódolatomat. Nagyon kérem őt, adja meg nekem továbbra is eddig élvezett bizalmát és támogatását, ki benne a közéleti szerenlős tanítómesterét tanuljam megismerni és megbecsülni.

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Vállalkozásom irányára nézve,

azt hiszem, nem hagy fen kétséget új álásom természete. A nemzeti munkapártból alakult kormány politikájának vagyok a képviselője s mint ilyen, igyekezni fogok e megye polgáraival megkedveltetni azon kormányzati politikát, melyet képviselek. — Azonban demokratikus felfogású, szabadelvűen gondolkozó ember lévén, tisztelem mindenkinek meggyőződését, elvét és véleményét; és éppen ezért az elvek harcában az argumentok sulyára, az igazság erejére s nem a hatalom nyomására és más erőszakos eszközökre kívánok támaszkodni. — becsületes igyekezetem azonban nem tart attól vissza, hogy kellő módon ne ellensúlyozzam s meg ne akadályozzam az ámitást, az erőszakot és a jogtalan eszközökkel dolgozó türelmetlenséget.

Törekedni fogok mindenkor megakadályozni a politikai szenvedélyek elfajulását, hogy a közélet izgalmait a társadalmi élet munkáját és békéjét ne zavarhassák meg s távortartani kívánom a pártpolitikát a szoros értelemben vett közigazgatástól.

Hiszen szükségünk van arra, hogy egymást megismerjük és megbecsüljük. Mert sűrű és sötét felhők borítják a politikai látóhatárt s nem tudhatjuk, hogy mennyi baj fájdalom és aggodalom jut a haza sorsáért aggódó szíveknek osztályrészül. — Vajha a hagyományos magyar hazaszeretnek napja keresztültörné a fellegeket és áldáshozó sugaraival termékeny munkára keltene fel a közéletet.

Éppen azért ambiciómnak fő tárgyát fogja képezni az, hogy a jó ügy érdekében összegyűjtsem pártkülönség nélkül e megye társadalmának szunnyadó erőit, hogy egyetértve, lépésről-lépésre előhaladva szolgálhassuk hazánk nagy érdekeit.

Azaz óriási erőmennyiség, mely a társadalomban felhalmozódva jobbra paragon hever, nagy eredmények előidézésére volna képes. A hatóság különben is az emberiség fejlődésének útjait csak előkészíti, egyenleti, akadályait igyekszik elhárítani, de az államnak a jólétét csak a társadalom képes biztosítani. A hatóság csak észleli a boldogulás hiányait; a társadalom ellenben érzi azt s a leghelyesebb, legfontosabb feladatok egyike a társadalom jogosult igényeinek felismerése, mérlegelése és a társadalom erejének közérdek javára való érvényesítése. Ezen jogosult igények közé tartozik első sorban a szociális kérdések megoldása. Elő kell tehát mozdítani a vagyontalanok, a segélyre szorulókat, a munkások érdekeit jól és gyorsan, nehogy a sorsukkal elégedetlenkedők azoknak átkos befovása alá kerüljenek akik a hazának sem nevét, sem fogalmát nem ismerik. A legmesszebbmenő támogatásban kívánom tehát részesíteni e megvének már is kezdett szociális alkotárait: a munkás lakások kezdetét, különösen a szegény ügyvet, hogy megvalósulhasson a jólétkonyságnak az az álma, melyben a segélyre szoruló szegény nélkülözésektől menten tisztességes eltartáshoz juthat.

A mi pedig munkaprogrammat illeti, ezt röviden és tömören csak akként jellemezhetem, hogy folytatni kívánom önzetlen, becsületes, fáradságot nem ismerő munkát, melyet eddig is ki-

fejtettem; tovább akarom fejleszteni mindazt, melynek magját alispáni minőségemben elvettem.

Igen! Nehézséget és akadályt nem ismerve, részt kérek és részt venni kívánok minden közérdekű munkából, mely kormányzatom alatt ezen megye területén bárhol és bármely alakban jelentkezik.

Az önkormányzat neveltje lévén, bizonyítgatnom sem kell, — hogy az önkormányzat megbecsülése lesz az a delejtű, mely működésének irányát megadja. S mint az alkotmányos központi kormány képviselője a kezembe letett törvényes hatalmat nem az önkormányzati jogok korlátozására, hanem annak fejlesztésére és támogatására kívánom felhasználni. Ellenőrző feladatom teljesítése közben gondosan tartózkodni fogok attól, hogy ezen megye törvényes jogait, törvényes hatáskörét bármi tekintetben is érintsem, másrészt arra törekszem, — hogy összekötő kapcsot képezve a kormány és megye között, vármegyém érdekeit tehetségem szerint mindenütt előmozdítsam.

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés! Aki figyelemmel kíséri a modern közigazgatási törvényalkotás irányát, lehetetlen észre nem vennie azt, hogy a vármegyei törvényhatóságok önkormányzati jogköre folytonosan szűkül, a városok autonómiaja ellenben fokozatosan emelkedik. Szorosán összefügg ez azon körülménnyel, hogy a vármegyék közigazgatási funkciója tartalmilag nem veheti fel a versenyt a városok adminisztrációjával. A vármegyei adminisztráció ma az irásbeli akták elintézéséből áll, — míg a városi adminisztráció nem csak az állami közigazgatást közvetíti, hanem jelentős szerepet játszik a kulturális és közgazdasági élet fejlesztésében is. Pedig minics annak semmi akadály, — hogy a megyei közigazgatás is áttérjen az intenzívebb, modern közigazgatásra; mert hiszen nem csunán a városoknak, hanem a községeknek is egyaránt szükségük lehet kulturális s közgazdasági szövetkezésre, jó közegészségügyi ellátásra, jó ivóvízre, vilányvilágításra és más hasonló üzemekre.

Ha létesíteni tudtuk a telefonhálózatot, ha megépíteni tudtuk a laktanyákat és a közkörházat, — akkor különösen nem látok akadályt fenforogni arra nézve sem, hogy más hasznót hajtó vállalkozások és üzemek a megye támogatása mellett az érdekelt községek csoportosítására és szövetkezése útján ne létesítenek.

Saját hatáskörömben elkövetni kívánok mindent tehát, hogy a kormányzatomra bizott vármegye ne legyen csupán egy állami közigazgatást közvetítő gépezet, közigazgatási aktagyár, hanem legyen egy erőteljes, produktív élő szervezet, mely felveszi a versenyt gazdasági, inari, közmívelődési téren is a városok üdvös tevékenységével.

Különösen gondom volt eddig is s gondoskodásomnak jövőben is kiváló tárgyát fogja képezni az, hogy e megye közigazgatása kedvelt legyen és népszerű. Kedvelt és népszerű pedig csak akkor, ha kifogástalan. 17 év előtt közigazgatásunk modernizálását tette a megye kötelességemmé, s most 17 év után, midőn a gépezet mellett jobbra tanítványaim állanak,

meg vagyok győződve, hogy sok öröm várakozik reám, mert ismerem e vármegyének a legnemesebb testületi szellem által áthatott tisztikarát, mely önfeláldozóan, teljes hűséggel és megbízhatósággal teljesíti kötelességét, ismerem a megye községi jegyzőkarát, mely tudásban és munkásságban bármely irányban jogosan felveheti a versenyt.

Különösen éber figyelemmel fogom kísérni a népiskolák működését. Mert a kulturális színvonal emelésének kérdése sohasem bír nagyobb fontossággal, mint most, midőn a választójog kiterjesztésének kérdésével foglalkozunk. A szavazó polgárt a jónak, helyesnek és a szépnek felismerésére köpesebbé kell tenni; ezt pedig másként nem érhetjük el, mintha nagyobb tudást és műveltséget adunk a tömegnek, mely az ország sorsára és intézésére befolyást fog gyakorolni.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ha a sors kegyes akar lenni hozzám: mindezek végzésére időt enged nekem. Időt, hogy méltó levegyek továbbra is vármegyém közönségének támogatására és bizalmára, támogatására és bizalmára, mely megfútt közpályámnak eddig is büszkesége, jutalma, éltető ereje és támasza váia.

Ajánlom magamat szives jóindulatukba. A beszéd óriási hatást gyakorolt. A tetszés, a hozzájárulás megnyilvánulása kísérte annak minden passzusát és a befejező szavak után percekig zugott az éjenzés és a tapsvihar.

Ragályi Béla a megye közönségének örömet és nagybecsülését tolmácsolja határos szavakban és üdvözliz az új főispánt.

Melcer László indítványozza, hogy az elhangzott székfoglaló és az az üdvözliz beszédek jegyzőkönyvbe foglaltassanak.

Az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadják.

Dr. Tarnay Gyula főispán köszönetet mond a megjelenteknek és a közgyűlést lelkes éljenzés közben bezárja.

A közgyűlés után a főispán a következő küldöttségeket fogadta: A szomszédos törvényhatóságok küldöttsége Kállay Zoltán v. b. t. hevesi főispán vezetésével. A megyebeli római katolikus papság Kiss László mezőkövesdi plébános vezetésével. — A református papság Tüdös István esperes vezetésével. — A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület Szathmáry Király Pál alelnök vezetésével. — A diósgyőri m. kir. vas- és acélgár Allender Henrik főbányatanácsos, gyárfőnök vezetésével. — A rimamurány-salgótarjáni r.-t. borsodmegyei műveinek igazgatósága Gyürki Gyula vezetésével. — A borsodvármegyei Vörös-Kereszt Egylet dr. Vadnay Tibor vezetésével. — A vármegyei Jegyzők Egylete Morvay János vezetésével és a megyei tisztikar Szepesy Béla árvaszéki elnök vezetésével.

A városházán.

A városházán is ünnepi hangulatban és ünnepélyes küldöttségek között várták az új főispánt. — A városháza közgyűlési termének ablakából a város színeit és a nemzeti színeket mutató zászlók

lengtek. A bejárat fenyőgallyakkal volt díszítve és a közgyűlési terem belseje is feldíszítve. A termet a vármegyéről átvonuló küldöttségek, a városi törvényhatósági bizottság tagjai töltötték meg. A karzaton — éppen úgy, mint a megyeházán — előkelő hölgyközönség.

Az installáló közgyűlés délelőtt fél 12 óra után kezdődött.

Az e.nöki széket dr. Nagy Ferencz foglalta el fekete díszmalyarban. Üdvözliz a megjelenteket és jelenti, hogy a diszközgyűlés egyedüli tárgya: dr. Tarnay Gyula főispáni beiktatása. Javasolja, hogy küldöttség hívja meg a főispánt. A küldöttség vezetője: Lichtenstein József.

Amikor dr. Tarnay Gyula főispán a küldöttséggel megjelenik a teremben, frenetikus éljenzés hangzik fel.

Dr. Nagy Ferencz polgármester átadja az elnöki helyet a főispánnak és szót kér.

Nagy érdeklődés és figyelem mellett üdvözliz a polgármester a főispánt ezzel a beszéddel:

Méltóságos Főispán Ur!

Elhangzott az eskü, megpecsételve azt a frigyot, mely Ö Felsége elhatározásából Miskolcz város és Méltóságod között kötött.

E perctől fogva Mélt. főispánja városunknak, felékesítve minden disszel, felruházva mindazon jogokkal, és kötelességekkel melyet törvényeink szerint a főispáni méltósághoz fűződnek. És amidőn elfoglalja e teremben az elnöki széket, lehetetlen észre nem vennie, hogy itt minden és mindenki régi ismerősként köszönti.

Alig négy éve, hogy városunk önálló szárnyra kelve, kiröppent az anyavármegye ősi fészkekből s azóta dr. Tarnay Gyula, Borsodvármegye hírneves alispánja csak vendégként jelent meg egyszerű másszor e terem falai között.

És most otthonába jött ide, mint városunk főispánja, mint az államhatalom képviselője — és Miskolcz város közönsége ünnepi disszel fogadja.

Isten hozta közzénk!

Méltóságos Főispán Ur!

Városunk főispánsága nem tekinthet vissza évszázados multra, nem fűződnek hozzá legendás emlékek, legfiatalabb az egész országban. Méltóságod, mint Miskolcz főispánja nem lesz körülveve történelmi nagy nevek viselőivel, de körülötte fog állni nagy tömegben az intelligens munkás önzertes polgárság. (Éljenzés és taps).

Meg vagyunk győződve, hogy Méltóságod meg fogja becsülni ezt a polgárságot, szociális érzelme, liberális felfogása, demokratikus gondolkodása a hatalom birtokában is meg fogja mutatni azt az utat, mely a közbecsüléshez és közszeretethez vezet.

Méltóságod, mint az államhatalom képviselője, ellenőrzést és felügyeletet fog gyakorolni önkormányzati közigazgatásunk felett esküjéhez híven, pártatlanul és részrehajlás nélkül, mi, ismerve Méltóságod szép és sikerekben gazdag közigazgatási múltját, hogy megnyugvással nézzünk ezen irányú működésére, mert biztosítva vagyunk benne, hogy ez által még sikeresebb lesz a törekvésünk, hogy köz-

igazgatásunk színvonala jobban és jobban emelkedjék, tisztasága és pártatlansága fokozott mérvben biztosítottassék. Egyebekben és általánosságban kérjük Méltóságod jóakaratu támogatását, kérjük, legyen szószólója, közbenjárója a kormány nál jogos érdekeinknek.

Mi a méltóságod főispánsága elé a legjobb reménységgel nézünk abban a tudatban, hogy báró Vay Elemérnek nemcsak a főispáni székből, hanem a fenkölt gondolkodásban, a jóságban és nemes erényekben is utóda lesz Méltóságod, hogy így betölthesse azt az irt, mely az ő távozása után szívünkben maradt.

A tisztelet és nagybecsülés érzelmével köszöntjük Méltóságodat beiktatási ünnepélyén és kérjük, hogy városunknak érdekeit vegye gondozásába, polgárságunkat fogadja szeretetbe. — Miskolcz város nem lesz hálátlan és minden jóságát százszorosán fogja vissza téríteni. A főispán, mint a kormány bizalmasa, állásánál fogva a kormány politikájának is exponense, engedje meg Méltóságod, ha ezzel kapcsolatban arra kérjük, hogy legyen segítségünkre abban, hogy közgyűlési termünktől a pártpolitikát továbbra is távoltarthassuk. Meg vagyunk győződve, hogy Méltóságod is osztja ez irányban vallott felfogásunkat, hogy a törvényhatósági bizottságnak, mint az önkormányzati közigazgatás teljesítésére rendelt testületnek a pártpolitika felett kell állania, s hogy komoly reális munkával többet használunk hazáoknak, mint a gyűlölség jegyében született hangzatos politikai párthatározatokkal.

Fogadja Méltóságod szivből jövő üdvözlizünket s főispánságát kísérje Isten áldása.

A színes, magas röptű, valóságos szónoki remekművet zajos tapsal és éljenzéssel fogadta a közönség.

Dr. Tarnay Gyula főispán mondta el ezután a következő székfoglalót:

Mélyen tisztelt Törvényhatósági Közgyűlés!

Midőn Felséges Uram Királyom alattvalói hódolattal fogadott parancsából és a felelős magyar kormány bizalmából az előirt hivatalos esküt letettem és főispáni széket elfoglaltam, mindenekelőtt hálással megköszönöm azon szíves üdvözlizet, melylyel engem a közönség nevében Miskolcz város polgármestere megtisztelt, valamint melegen köszöntöm Miskolcz város törvényhatóságának egybegyűlt közönségét.

Ezen üdvözlizet nem ismeretlenül jó és nem ismeretlenek felé fordul. Hiszen 12 éven keresztül, mint Borsodvármegye alispánja, kötelességszerűleg foglalkoztam a városnak ügyeivel s meleg érdeklődéssel, mindig jóakaró közreműködéssel nem egy követ igyekeztem elhelyezni azon falakban, mely ma az önállóvá lett Miskolcz törvényhatóságnak erős pilléreit kénezi.

S ha később a hivatali összeköttetés meg is szakadt, összeköttetésem nem szakadt el, mert megmaradtam e város polgárul, ki hűséges szeretettel s állandó figyelemmel kísérem a városi ügyek fejlődését, ki benne élttem annak társadalmában és részt kértem annak kulturális mozgalmából.

S most midőn hivatali tevékenységre e székház falai között ismét visszatérek, hálással köszönöm meg a szives fogadattást, a rokonszenvnek, a bizalomnak azon jóleső megnyilatkozását, a melyben engem életemnek ezen komoly és ünnepélyes órájában részesíteni kegyeskedtek. Kérem is a mélyen tisztelt Közgyűlést, ajándékozzon meg engem továbbra is ezen bizalommal, én pedig ígérem, hogy szolgálja leszek az igazságnak, védelmezője a közzabadságnak és hűséges munkása a város érdekeinek.

Tekintetes törvényhatósági Közgyűlés!

A városok napról-napra nagyobb tért és jelentőséget nyernek a nemzet életében. A városokban él az ipar s kereskedelem, talál meleg otthont a kultúra, kényelmes elhelyezést a vagyon, és ezen tényezők vonzó erejének következménye az, hogy míg a vidék népességi statisztikája bizonyos visszaesést mutat, addig a városok népessége, különösen a beköltözökés folytán, hatványozott módon emelkedik.

Örvendenünk kell ezen ténynek, mert a városokban, a városok intelligenciájában rejlik a magyar nemzeti eszmének legnagyobb biztosítéka s minden város a magyarságnak egy-egy végvára, mely nemcsak a maga pogárságát, hanem annak környékét is megmagyarosítja.

Ezen okból a városi élet fejlesztése, támogatása az újabb magyar közigazgatási politika egyik legérdekesebb és legfontosabb kérdése. Ezen kérdés megoldásához adatokat szolgáltatni, a városi élet fejlesztése körül alapvető munkaságot kifejtetni, legnagyobb ambícióknak tárgya. Deresedő fejjel, de az ifjúkor lelkesedésével hozom egy hosszú közzélet nem csekély tapasztalatát, kipróbált ismereteimet, lankadatlan munkakedvetem ezen igaz és jó ügy szolgálatában, s kérem a törvényhatósági közgyűlést, fogadjon el első munkásul azok sorában, kik ezen város felvirágzásáért és jövőjéért önzetlenül dolgozni tudnak és akarnak.

Városunk fejlődésének legelső és elengedhetlen feltétele a szükséges anyagi eszközök megteremtése. Erveváltva kell hoznunk a városi kiadásokat a bevételekkel s a város teherbíró képességével, fokoznunk kell a lakosság megterhelése nélkül a közívédelmeket s midőn ezen lényeges körülményeknek a legteljesebb figyelmet szentelem, ellenőrző jogkörömben megkezdni fogok azon, hogy mindig kifogástalan legyen a városi vagyonkezelése, mindig kivételt nem tűrő szabályvá, rendszerré, és törvénnvé azon elvet, hogy a közívök intézésénél kizárólag és egyedül csak a közérdeknek lehet és szabad érvényesülni.

Természetesen e mellett kiváló figyelmet fogok fordítani a városi közigazgatás színvonalának emelésére: legyen az igazságos, gyors és méltányos, alkalmazkodjék a gyakorlati élet követelményeihez s feleljen meg a maga rendeltetésének, hogy benne főleg a városi lakosság ne a béklvót, ne szabad tevékenységének akadályát, hanem ellenkezőleg munkálkodásának támasztát, emeltvűjét és védelmezőjét lássa. Azon leszek, hogy városi közigazgatásunk a kor idényeinek megfelelően magas színvonalon álljon. Azt talán fő-

lősleges is hangsúlyoznom, hogy ezen működésben mindig tiszteltem fogom tartani a törvényhatóság autonóm jogait. Hiszen magam is az önkormányzati élet neveltje vagyok s ezen intézmény értékétől s annak szellemétől át vagyok hatva, mint olyan egyén, ki ezen eszme szolgálatában töltöttem el férfikorom legszebb éveit.

A most érintett két irányban odaadó munkatársa kívánok lenni a város közönségének, tetterős és sokat tudó polgármesterének a vezetése alatti tisztikarnak, kiknek legnagyobb részét régebbi munkálkodásából ismerem, s kiknek tudásához, szakértelméhez és együttes munkálkodásához erős reményeket fűzök.

Tisztelt Törvényhatósági Bizottság!

Az elmúlt néhány év az önállóvá lett Miskolcz város törvényhatóság életében azt bizonyítja, hogy a város közönsége egy modern város jövőjére törekszik. A modern város megalkotásához nem kell teremtő erő, mely a semmiből varázsolja elő alkotásait, hanem igenis kell becsületes törekvés, érzék a jó, szép és üdvös iránt; ember-baráti szeretet; lan-kadatlan munka és szorgalom; főleg az arra hivatott tényezők együttműködő akarata; és az élet azt bizonyítja, hogy a modern város a meglévő valamiből okvetlen életre kel. Miskolcz város polgárságában meg vannak ezen tulajdonságok; meg van az erkölcsi erő s az akarat: lépést tartani a kor követelményeivel. Fényesen bizonyítja ezt azon körülmény, hogy azon munkaprogramot, melyet fiatal és jeles polgármesterünk néhány hó előtt kifejtett, lelkesedéssel tette e polgárság magáévá. Nehézséget és akadályt nem ismerve, részt kérek és részt venni kívánok ezen munkaprogram megvalósításán és a leghatékonyabb támogatásban kívánom részesíteni ezen város polgármesterét közérdekű munkálkodásában.

A kifejtett programhoz röviden csak három vonatkozással kívánok hozzájárulni. A városi politika irányának első sorban is azon kell fáradoznia, hogy a közéletmezés nagyfontosságú kérdését megfelelő megoldáshoz juttassa. E város élelmezése legelőbbvire a ki nem számítható véletlenektől függ, s nagy részben ezen körülmény idézi elő azon drágaságot, mely a kevésbé tehető polgártársaink életmódját ezen kedves város falain belül megnehezíti.

Szükségesnek tartom, hogy ezen kérdéssel a leggyorsabban és a leghatékonyabban foglalkozunk s én hiszem, hogy Borsodvármegye s a gazdasági egyesület egyöntetű közreműködése mellett sikerülni fog a város környékén az intenzívebb gazdálkodás rendszerét bevezetni, az állattenyésztés, vajtermelés, kerti gazdaság és baromfitenyésztés jövedelmező ágait meghonosítani. Én mint összekötő kapcsoló a város és a vármegye között lelkesedéssel fogok dolgozni azon, hogy az érdekelt gazdaközönség szövetkezését létrehozam, s a mennviben ennek szüksége mutatkoznék, megteremtsem azon városi intézményeket, melyek a terményeket felveszik és hamisítatlanul a fogyasztó közönségnek rendelkezésére bocsátják.

Másodhelyen említem meg azon közismert tény, mely Miskolcz város területének sajátos elhelyezésében mutatkozik, hogy közvetlen Miskolcz város mellett és alatt telepek keletkeznek, melyeknek lakossága itt e városban elégit ki kulturális, társadalmi s egyéb szükségleteit, anélkül, hogy hozzájárulna adófillérével azon intézmények fenntartásához, melyeket saját javára kihasznál. Jogositottnak tartom tehát a törekvést, hogy ezen területek Miskolcz város területébe bekebeleztesse, s hogy a szomszédos községek területén, úgy a mint ezt más városok példái is mutatják, rendszert és általános közigazgatási érdekből városunk területével egyesítesse. Azon nagy közigazdasági és kulturális erő pedig, melynek a szomszédos vasgyártelep a forrása, reám is, mint e város főispánjára hatással van s arra ösztönöz, hogy kellő időben, a feltételek beálltával, a testvér törvényhatóság sérelme nélkül, megvalósíthassuk azon álmot, mely a Nagy-Miskolczot megteremti és e város felső Magyarország legnagyobb ipar és kereskedelmi emporiumává teszi.

lyezésében mutatkozik, hogy közvetlen Miskolcz város mellett és alatt telepek keletkeznek, melyeknek lakossága itt e városban elégit ki kulturális, társadalmi s egyéb szükségleteit, anélkül, hogy hozzájárulna adófillérével azon intézmények fenntartásához, melyeket saját javára kihasznál. Jogositottnak tartom tehát a törekvést, hogy ezen területek Miskolcz város területébe bekebeleztesse, s hogy a szomszédos községek területén, úgy a mint ezt más városok példái is mutatják, rendszert és általános közigazgatási érdekből városunk területével egyesítesse. Azon nagy közigazdasági és kulturális erő pedig, melynek a szomszédos vasgyártelep a forrása, reám is, mint e város főispánjára hatással van s arra ösztönöz, hogy kellő időben, a feltételek beálltával, a testvér törvényhatóság sérelme nélkül, megvalósíthassuk azon álmot, mely a Nagy-Miskolczot megteremti és e város felső Magyarország legnagyobb ipar és kereskedelmi emporiumává teszi.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A városok fejlődése és emelkedése leginkább azon jóléttől függ, melyet egy élénk és virágzó ipari és kereskedelmi élet teremt meg. Az ipar és kereskedelem tehát csak igazán gazdaggá a városokat, szülhet anyagi jólétet, tömöríthet a város falai közé nagy vagyonyokat, hozhat létre nagy adóalanyokat, melyek képesítik a városi törvényhatóságokat arra, hogy a polgárok túlterhelése nélkül megfelhessenek napról-napra emelkedő kulturális, humanisztikus és közigazgatási feladataiknak. Miskolcz város mai helyzetét fejlődő iparának és élénk kereskedelmének köszöni. Mint főispán elsőrendű feladatommak tekintem azt, hogy a kormányzat jóakarattal befolyásom legmesszebbmenő érvényesítésével városom részére megnyerjem s mindazon előnyöket, melyek az iparfejlesztési törvény értelmében az ujonnan létesülő iparnak megszerezhetők, a városbeli vállalkozásnak biztosítam és kieszközöljem.

Végezetül a mi kulturális kérdéseket illeti, erre nézve kijelentem, hogy a szerzett tapasztalatok nyomán meggyőződésemmé vált azon tudat, hogy úgy e város, mint a nemzet jövőjéé boldogsága kiválólag attól függ, hogy miképpen tudja a nép legszélesebb rétegeit a magyar nemzeti művelődés eszközeivel megmunkálni, azokat erős szociális érzésekre, intenzív tevékenységre nevelni. A mikor a nép jogok demokratikus kiterjesztése folytán úgy az ország mint a város ügyeinek intézése a nép kezébe jut: nagy érdekünk, hogy a nép mielőbb elérje a műveltségnek azon fokát, melyen a közügyek vitelére helyes befolyást gyakorolhat. E város közgyűlése a népkultúra érdekében eddig sem tagadta meg áldozatait, felügyeleti jogkörömben igyekezni fogok odaadni, hogy ez áldozatok állandóan gyümölcsözőknek bizonyuljanak.

Ezen szándéktól és törekvéstől áthatva veszem át e nemes város kormányzatát, s midőn biztosítom önöket arról, hogy eddigi szokásaimhoz híven, becsülettel és kitartóan megfelelni kívánok új kötelességemnek, engedjék hinni, és remélem, hogy számíthatok polgártársaim szeretetére és bizalmára.

A közönség meg-megújuló tetszéssel, tapssal, éljenzéssel szakította meg a nagyszabású beszédet, amelynek bevégezésével elemmentáris erővel tört ki a tetszés spontán jele: az éljenzés és a taps.

Dr. Szentpáli István képviselő a törvényhatóság nevében üdvözlö a főispánt, kiemelve közéleti nagy érdemeit.

Vicats János indítványára egyhangulag elhatározzák, hogy az elhangzott beszédeket legyzökönyvbe iktatják.

A főispán ezután köszönetet mond a megjelenteknek és a közgyűlést bezárja.

Küldöttségek.

A diszközgyűlés után a főispán küldöttségeket fogadott. Megjelentek:

Róm. kath. nőegylet Komáromy Gyuláné vezetésével. — Miskolcz thif. város tisztviselői kara dr. Nagy Ferencz polgármester vezetésével. — Róm. kath. egyház. — Református egyház dr. Rác György vezetésével. — Izr. hitközség dr. Spira Salamon vezetésével. — Izr. Szentegylet Neumann Adolf vezetésével. — Ágostai ev. egyház Radvány István kir. tan. vezetésével. — A miskolczi nemzeti munkapárt dr. gróf Haller József vezetésével. — Máv. üzletvezetőség Marzó Károly üzletvezető vezetésével. — Kereskedelmi és Iparkamara Radvány István kir. tan. vezetésével. — Orsz. Gyáriparosok Szövetsége Schrecker S. Lipót vezetésével. — Izr. Ipartársulat Pick Jakab Miskolczi keresk. testület Neumann Adolf, Ipartestület Pfliegler J. Ferencz kir. tan. vezetésével. — Kir. pénzügyigazgatóság Berner Géza, Sajó csatornázási kirendeltség Hegedüs műszaki tanácsos vezetésével. — Kulturménők: hivatal Rosznyay Károly műszaki tanácsos vezetésével. — Kir. tanfelügyelőség. Áll. polgári polg. fiu és leány iskola, Fém- és szakipari isk. Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő vezetésével. — Kir. kath. főgimnázium, Ref. főgimnázium, Felső keresk. iskola Gálffy Ignác, Csorba György és Dassié Gyula igazgatók vezetésével. — Ref. felsőbb leányiskola Dombó László igazgató vezetésével. — Áll. elemi isk. gondnokság dr. Markó László vezetésével. — Máv. telepi áll. isk. gondnokság Vidats János vezetésével. — M. kir. posta és távirat hiv. Polónyi Gyula főnök vezetésével. — Megyei tanítótestület Csiky Béla elnök vezetésével. — Miskolcz-diógyőri mérnök-egylet: Alländer Henrik gyárfőnök vezetésével. — Miskolcz-diógyőri orvos- és gyógyszerész-egylet dr. Sidlauer Armin vezetésével. — Nemzeti Kaszinó Lichtenstein József vezetésével. — A körorvosok dr. Egri Miksa vezetésével. — Miskolczi önkéntes tűzoltó egylet Szombathy Sándor főparancsnok vezetésével. — Társadalomtudományi társulat dr. Venetiáner Jakab vezetésével. — Közművelődési és Múzeum-Egyesület Balogh Bertalan elnök vezetésével. — Miskolczi vill. rt. igazgatósága és tisztviselői kara Tolnay Kornél vezérigazgató és Richter Mátyás igazgató vezetésével. — Máv. szent korona vasutas szövetség és a mozdonyvezetők otthona Vidats János vezetésével.

Dr. Tarnay Gyula főispán minden küldöttséget szívélyesen fogadott a polgármester hivatali helyiségében és mindegyikhez lelkészi, tartalmas beszédet intézett. Délután két óra volt, amikor a küldöttségek fogadtatása véget ért.

lyiségében és mindegyikhez lelkészi, tartalmas beszédet intézett. Délután két óra volt, amikor a küldöttségek fogadtatása véget ért.

A bankett.

Öbb, mint ötszázan vettek részt egy a megyéből, mint a városból es a szomszédos törvényhatóságokból a banketten, amely délután fél 3-kor kezdődött a Koronán. A nagyterem rendkívüli izlésesen volt teldiszítve virágokkal, a megye és a város színeivel. — Zugó éljenzés fogadta a főispánt, a mikor a teremben megjelent.

A bankett étlapja ez volt:

Korona-szálloda.

Miskolcz, január 8.

Méltóságos mezőkövesdi dr. Tarnay Gyula kir. udvari tanácsos Borsodvármegye és Miskolcz város főispánjának tiszteletére, beiktatása alkalmából rendezett disz ebéd étrendje:

Szárnyas ragout leves — Párolt sonka burgonyapureével. — Göboly bélszín nyáron sütte, finom köritéssel. — Hízalt pulyka és kappansültek vegyes salátával és francia compottal. — Parfait á la comte suprême. — Torták és Böczögökék. — Giardinetto. — Fekete kávé. — Italik: Kőbánya világos sör. Visontai vörös bor. Rizling fehér bor. Littke Casino pezsgő.

A harmadik fogásnál dr. Tarnay Gyula főispán az alábbi nagyhatalú beszédben az uralkodót köszöntötte fel:

Igen tisztelt uraim! „A legelső magyar ember a király!” — mondotta ihletett ajakkal a költő, — mintegy kifejezést adva a magyar nemzet hagyományos királyhűségének. S ha ünnepre összegyűlünk, szokásunk már az nekünk, ünnepünk örökké zengő éneke ama hódolatnak, melylyel koronás királyunk iránt vislétünk. Ez érzelmek, ez ünnepl hangulatnak akarok én most kifejezést adni, midőn mint a király legkisebb szolgálja poharat emelek, hogy éljen kiáltás királyunk felkent fejére. Ez az éljen egy alkonyodó nemes életnek, egy drága, áldásos uralkodásnak kiérdemelt visszhangja. Ez az éljen egy igazságos, jóságos, lovagias, népei javáért fáradhatatlan dolgozó, alkotmányos öreg királynak szól, akit büszkén vallunk mink a magunkénak. Ez az éljen dicsőíti őt, Szent-István koronájának méltó viselőjét; dicsőíti a nagy királyt, ki az erők egyesítésének és az egyesített erők nagy nemzeti célok megvalósítására való irányításának művészetét bírja.

Éljen is Ő még soká, mint a béke apostola és biztosítéka! S szálljon az éghez ezuttal is az ima és fohász, ősz királyunkat mindnyájunk öröme, nemzetünk és hazánk boldogságára az Isten sokáig éltesse!

Az éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után Zsóry György főszolgabíró köszöntötte fel a főispánt ezzel a beszéddel:

Tisztelt Uraim!
Az őszinte tisztelet, a főispán ur képességeinek legjobban átértzett

elismerése, és a közel két évtizeden át tartott kartársi viszonyban és a társadalmi életben kifejlődött meleg barátság, melylyel főispánunk iránt viseltetünk, készletek leginkább arra, hogy engedjék a helyettes alispán ur azon óhaját, miszerint itt a fehér asztalnál én vezessem be mintegy hivatalosan a felköszöntések azon sorozatát, melylyel a mi szeretve tisztelt főispánunkra a mindenható jó Isten kifogyhatatlan kegyelmét, áldását kérjük.

Részemről aki távol a nagy világi külső szerepléstől, erős munkában töltöm időmet, merész vállalkozás volt ez, de erőt, bizalmat nyújt e vállalkozásomhoz az a biztos tudat, hogy bő anyaga van azcknak a bokros érdemeknek, melyek elegendők ahhoz, hogy azt a férfit — akit ősi alkotmányunk alapján a vármegye főispáni székébe most innepélyesen beiktattunk, már ezek által is kellőleg méltatva van.

Nem lehet feladat az, hogy ezeket az érdemeket — melyeket a hivatalos beiktatás során oly meggyőző szavakkal csoportosított vármegyénk érdemes főjegyzője, — most a hagyományos felköszöntő keretében, — újból felsoroljam; — ezt a feladatot én inkább abban látom kimerítve, ha róla — nem mint a mi szűkebb hazánk Borsodvármegyének vezérfőispánjától, hanem inkább mint az erős társadalmi tényezőről, a jó barátokról, és a kartársai érdekét szíven viselt hivatalfőnökről emlékezem meg.

Nem ismeretlen terenumot járok be e diszes közönség előtt, — ha röviden rámutatok arra, hogy az a férfiú, aki 17 éven keresztül a köztisztviselő nehéz, mondhatni sorvasztó munkájában egy törvényhatóság minden ügyes-bajos dolgát az ő Isten áldotta nagy erejével, nagy tudásával intézte, — e mellett még mindig kerestem és talált módot arra is, hogy ezt a nagy szellemi tőkét, vasakaratot, lankadatlan munkásságot a közgazdasági, közművelődési életben is a köz javára értékesítse: ott volt ő mindenütt, ahol a társadalmi fejlődés céljából a köznek szüksége volt az ő támogatására, létesített kultur alapot, vezetett életesen a köztisztviselőkön belül leghivatottabb Vöröskereszt-egyletet, vezére a Borsod-Miskolczi Közművelődési Egyesületnek, az ő éles látásával, megfontoltságával hatalmasan támogatta a vármegye minden közgazdasági intézményét.

A hatásos beszédnek ez a befejező része:

Ezeknek a szép reményében a tiszteletére itt barátságos lakomára begyűlt egész diszes nagy közönség nevében szívem egész melegével üdvözlöm Dr. Tarnay Gyula főispán urat, reá a működésére a magyarok Istenének bőséges áldását kérem!

Az éljenzés lecsillapodása után emelkedett székére Hódobay Sándor városi főjegyző és ezzel a felköszöntővel üdvözölte a főispánt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Miskolcz thjf. város közönsége nevében, melegen köszöntöm Méltóságodat, mint városunknak, immár innepélyesen beiktatott főispánját.

Városunk iránt érzett határtalan szeretetének és ragaszkodásának Méltóságod ünnepi székfoglaló beszédében fényes tanúbizonyságát adta, engedje meg tehát Méltóságod, hogy a midőn ezért e helyen köszönetet mondok, egyszersmind biztosítsam Méltóságodat e város közönségének igaz tiszteletéről és rokonszenvéről.

Akik a mai ünnepségnek szemtanúi voltak, azok abban nemcsak az ily alkalmakkor megnyilvánulni szokott meghatottságot tapasztalhatták, hanem látták és érezték azt a melegséget és közvetlenséget, mely e város és polgárai részéről Méltóságod személyét illetőleg megnyilvánult.

Ennek a melegségnek és közvetlenségnek okát abban találom, hogy ez ünnepély az installálás ünnepe is. Négy évvel ezelőtt, a törvényhatósági jogállás külső szimbolizációként jelentkező első főispánunk beiktatása alkalmával Méltóságod itt e helyen egy lovakorból merített hasonlattal bucsuztatta városunkat. Mai napon, amidőn a város főispáni székében Méltóságodat látom, önkéntelenül a lovakorból történet jut eszembe s büszke önérettel telve jelek meg Méltóságod mint mai nappal vezérünké lett előtt, hogy számot adjak arról, hogy e rövid idő is a munka és alkotás jegyében telt el, hogy e város s polgárságának boldogulása volt egyedüli célunk.

Mi, akik a mai nappal Méltóságodat ismételt magunkénak mondhatjuk, Méltóságodban nemcsak a kormányhatalom exponensét látjuk, hanem a munka emberét, ki ismételtlen dolgozni és munkálkodni kíván e város fejlődése, előhaladása és boldogulása érdekében. „Szép és minden jobbák óhajására való dolog oly polcon állami, melyre egy egész nép pillantásai vannak függesztve” mondotta Kölcsey. Egy egész város pillantásai függenek Méltóságodon, egy városé, mely Méltóságodtól intézményeinek fejlődését és felvirágztatását várja. Kétségen felül áll az, hogy a városok a nemzet fentartó tényezői, mert művelt polgárai, kifejlődött társadalmi és nemzeti anyagi és szellemi kincseit gyűjti össze. Éppen ezért a városok és a városi polgárság érdekeinek hathatós előmozdítására ma már a nemzet létentartási eszköze.

Méltóságod, ki e város társadalmi és közgazdasági életében eddig is vezérszerepet töltött be, ismeri e város jövőjének és polgári boldogulásának és előhaladásának modozatait és ezért a mi örömmünkben az innepélyes meghatottság vezet Méltóságod irányában.

Ismerjük Méltóságodnak a közélet terén kifejtett eredménydus munkálkodását, ismerjük lángoló hazaszeretetét, mely Méltóságod közpályáját megvilágította s megtermékenyítette, ismerjük s tiszteljük Méltóságod polgári erényeit, melyek ékesítik és ezért bizalommal és azzal a reménnyel üdvözöljük, hogy miként eddig sikerült tiszteletet és rokonszenvet keltő egyéniségének és lángelméjének nagy erejével a reábizott lakosság minden rétegét a kölcsönös ragaszkodás szálaihoz magához fűzni, megfogja találni Miskolcz thjf. város közönségével a harmónikus együttműködés azon módját, melyet e városnak mindnyájunk által hön óhajtott felvirágztatás fakad.

Szeretettel emelem Miskolcz t. h. j. f. város közönsége nevében e poharat s kívánom, hogy az egek uralja meg méltóságod főispáni működését, hogy az a város és polgárai boldogulásának éltető forrása legyen, szeretett hazánk erősbödésére. Isten éltesse!

Nagy hatást tett a hallgatóságra a sikerült felköszöntő.

Ezután Kállay Zoltán v. b. t. t. hevesi főispán dr. Tarnay Gyula főispánt, — dr. Nagy Ferencz polgármester a vendégeket köszöntötte fel, — Bilkei Papp Mihály, Kiszely Sándor, Kubinyi Géza és

még többen mondtak felköszöntőket.

A banketten felszolgált ételek és italok általános elismerést kaptak, ami Böczögő József konyhájának és pincéjének szerzett dicséretet. Elismerés illeti meg Ekamp Gyula üzletvezetőt, aki a felszolgálás személyes vezetésével tudta elérni, hogy mindenki elégedett legyen.

A színházban.

Este diszeloadás volt a színházban. Az előadásról lapunk más helyén tudósítunk.

Gróf Tisza István és gróf Széchenyi Aladár párbaja.

Gróf Széchenyi Aladár a fején súlyosan megsebesült.
Tisza sértetlen maradt.

Budapest, január 8. meg. A második összecsapásnál szintén Tisza támadott. Alig mult el néhány másodperc

(Telefonjelentés.) Gróf Tisza István tegnap délután újból a porondon állott, hogy ellenfelével, gróf Széchenyi Aladárral párbajt vívjon. A Tisza—Széchenyi afférra egy levélben foglalt sértéget adott okot, melyet gróf Széchenyi Aladár intézett gróf Tisza Istvánhoz. A levelet gróf Tisza csak hétfőn kapta kézhez és — mint A Reggel megírta — nyomban megbizta Molnár Viktor titkos tanácsost és báró Vojnich Sándort, hogy nevében kérjenek elégtételt gróf Széchenyi Aladártól. Gróf Széchenyi gróf Bethlen István és gróf Zlinszky István országgyűlési képviselőket bizta meg segédeüll.

A segédek kardpárbajban állapodtak meg. A feltételek: középsúlyu kardok, bandázs nélkül harcképtelenségig. A segédek csupán a nyakbandázs alkalmazását engedték meg.

A párbaj a Rákossi-féle vívóteremben folyt le délután 6 órakor, melyről fővárosi tudósítónk jelentése szerint itt közlünk tudósítást:

A párbaj előtt.

A Rákossi-féle vívóterem előtt már öt órakor nagy tumultus verődött össze. A kíváncsi közönség fokozott érdeklődéssel leste a felek érkezését. A tömeg nőttön nőtt, úgy, hogy kevéssel 6 óra előtt a rendőröknek kellett kivonulni a rend fentartása céljából. — Mikor Tisza István segédeivel megérkezett és a kocsi ki akart szállni, fejét a kocsi ablakába ütötte. Gróf Tisza István kalapja leesett. Ekkor a tömeg éljenezni kezdte gróf Tisza Istvánt. Gróf Széchenyi Aladár segédeivel autón jött.

A párbaj lefolyása.

Kevéssel 6 óra után kezdődött a párbaj. A vezető segéd báró Vojnich Sándor volt. A vezető segéd vezényszavára rögtön Tisza István támad. Az első összecsapásnál egyik fél sem sérült

Tisza István gróf kardja gróf Széchenyi Aladár fején ejtett mély, éles vágást. — Széchenyi homlokát vér borította el. Báró Vojnich Sándor ekkor a párbajt beszüntette. Tisza István gróf sértetlen maradt.

Az orvosok bekötözték gróf Széchenyi Aladár sebéit, amely öt centiméter hosszú. A párbaj közel tíz percig tartott. A felek nem békültek ki.

Gróf Tisza ünneplése.

A nemzeti munkapárt körhelyiségében nagy kíváncsisággal várták a párbaj eredményét. A korai esteli órákban sokan voltak fenn a klubban. Nyolc órakor érkezett meg gróf Tisza István, akit lelkes óvációval fogadtak a tagok. Elsőnek Lukács László miniszterelnök gratulált gróf Tisza Istvánnak, — majd gróf Khuen Héderváry Károly üdvözölte. Ezután egyenkint fogadta az üdvözléseket.

APOLLO
nagy mozgószínház
WEIDLICH-PALOTA

Január hó 9-én csütörtökön.

Érdekfeiztű nordiek slágar!

A bohóc bosszuja.

Artista dráma 3 felvonásban.

Duczi bácsi jókedvü.

Amerikai vígjáték.

Az előadások kezdete:

Hétköznapokon délután 6 és este fél 9 órakor. Vasár és ünneppapon délután fél 3, 4, fél 6, 7 és fél 9 órakor.

HIREK.

— A Miskolczi Általános Munkás Dalárda f. évi február hó 2-án, vasárnap este fél 8 órai kezdettel, a példány-óvoda nagytermében (Városháztér) dalestélyt rendez. Műsor ára 40 fillér. A dalestély tiszta jövedelme a zászló-alap javára lesz fordítva.

— A Társadalomtudományi Társaság miskolczi fiókja f. hó 12-én, vasárnap d. u. 4 órakor a városháza nagytermében felolvasó ülést tart, mely alkalommal dr. Fazekas Sándor, fővárosi szociológus fog előadni „A lélekelemzés” címen. Az előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— Felruházzák a szegény gyermekeket. A „József asztaltársaság”, mely jótékonyágáról már számos ízben tett tanúságot, ma csütörtökön délután 6 órakor a Böcögő-féle pincében összejövetelt tart, melyen az asztaltársaság jószívű tagjai 20 szegénysorsu gyermeket fognak téli, meleg ruhákkal megajándékozni.

SZINHÁZ

Színház műsor

Csütörtök: A farkas, vigjáték.
Péntek: A farkas, vigjáték.
Szombat: A farkas, vigjáték.
Vasárnap: A farkas, vigjáték.

„A Farkas” bemutatója.

Díszelőadás.

Molnár Ferenc három felvonásos vigjátéka: A Farkas tegnap, a főispáni installáció alkalmából díszelőadás, bérletszünetben került bemutatásra a színházban. Theatre paré volt. A közönség nemcsak bensőleg, emelkedett lelkes hangulattal adott ünnepi szintet az előadásnak. Külsőleg is ünnepi jellege volt a nézőtérinek. A világos lámpák ragyogó fényét a hölgyek drága ékszerei, csillogó ékkövei és az urak mellén fénylő plasztronok szikrázták vissza. Az ünnepi hangulatot a lelkesedés adta, melyet dr. Tarnay Gyula főispán beiktatása keltett. — Az öröm több ízben kifejezésre is jutott: megéljenztek a főispánt, aki dr. Nagy Ferenc polgármester társaságában a színügyi bizottság feldíszített páholyában ült.

Molnár Ferenc csaknem minden szindarabjának alapmotívuma a féltékenység. Ez a titkos tűz, amely ott ég talán minden szerelmes ember lelkében és emészt, sorvasztja gyötrelmeivel. „A farkas” alapeszméje ugyancsak a féltékenység. És a „Farkas” bizony ott ólálkodik minden családi tűzhely körül. Ott csahol a ház körül, szűköl, kapar, vicsorítja a fogát az áldozatára, akit kiszemelt magának és aki benn a tűzhely melegénél a férjét csókolja — és gyermekeket nevel. A féltékeny férj szimatja minden emberben a farkast keresi, mindig azt látja, csoda-e hát, ha az asszony, ha még olyan becsületes is, meggyötört, agyonkínzott lelkével vissza-

ringatja magát egy álomba, amely visszahozza egy-két órára az elfutott lányság tavaszi ábrándjait?

Az álom és az élet között azonban egész világok vannak és aki az álmodozásban cifra, aranyos köntösben lejt szerelmes asszonya felé, az életben szögletesen, esetenül, szürkén tántorog a küszöb-höz és kacagásra ingerlően bizonyítja, hogy elmúlt a tavaszi ábránd, elshantak az álmok, ami itt van lehet színtelen, néha keserű is, de ez a kérlelhetetlen élet. És „A farkas” asszonya, amikor egy leánykori ideáljának bucsuzó lehelében írott romantikus ízű meséit végig álmodja és amikor az élet szürkén hozza elébe az ábrándok hőst, mosolyog kicsit fájdalmasan, kicsit csalódottan, de a mosoly az élet és ez nem tűr illuziókat. Kigyógyul az asszony, kigyógyul a férj, nem csahol többé a farkas a nyugodalmas, békés tűzhely körül...

Molnár Ferenc e darabja úgy scenikai berendezésével, mint különösképpen gyönyörű, színeiben pompázó, meleg stílusával — gyönyörűsége és izgató. Három főalakja kitűnő élethűséggel van megrajzolva, az asszony jellemrajza pedig nagyszerűen tökéletes. A férje féltékenységtől elgyötört asszony idegessége, rémlátásai, a régi szerelem kísértése, a békességben való örök megnyuvás, mind mind finom rajzra találunk a Kelemenné alakjában. Viszont a féltékenységében nevetésszerű férj (Kelemen) és az a vidéki ügyvédjelölt (Szabó György) szintén az életből kivágott alakjai a darabnak.

Az előadásnál egy pillanatig sem ábrándozhattunk arról, hogy csak megközelítőleg olyan kiállítást kapjunk, amely megfelel a darab miliójének. De az „előkelő budapesti szálló” kissébb éttermét mégsem úgy gondoltuk. Rossz, kopott nádszékek, szűk kis asztalcsokák, néhány művirág, kopogó kassirozott gyümölcsök — hát ez bizony nem az, aminek a darab kívánja. És ebben a keretben elvesztett a darab egész első felvonása. A szereplőkön látszott a bizonytalan, a tulságos premier-izgalom. A két huszártiszt (Rogoz Imre és Liptai Lajos) borzalmas szabjakkal, suttogó beszédjével, — amelyből egy szót sem lehetett érteni, elejtett több kedves szép jelenetet. De a többi szereplők sem tudták a kellő hangot eltalálni. Vidor tulságos markáns vonásokkal dolgozott, majdnem bohócot adott, Harsányi sietett és suttogott. Ami ebben a felvonásban jó volt, azt Stella Gyula adta biztos, fölényes játékával.

Egyáltalán Stella Gyula a szereplők között az, akiről kifogásolás nélkül csak a dicséret hangján lehet szólni. Amióta töltünk a Vigszínházhoz került, játéka még nyugodtabb, öntudatosabb, kiforrottabb, mint azelőtt. Különösen a beszédje szép, értelemes és nyugodt, a gesztusai, a kellő helyen mindig mindent kifejeznek, megindokolnak. A cimszerep nehéz feladatot rótt rá. De a megoldás igazán művészi volt. A katona hideg merevségét, az attasé diplomatikus biztonságát, a művész elbizakodott, kómikus gögijét, — az inas dölyfős alázatosságát és a

vidéki ügyvédjelölt esetlenségét mindig kitűnő megértéssel, jellegzetesen ábrázolta. Stella sikere meleg és bensőséges volt. — Az első tapsok a rövid időre visszatérő vendéget üdvözölték, a többiek már a művészi élvezetet juttatták.

Harsányi Margit kisasszony (dr. Kelemenné) a második felvonástól kezdve szinte fokozatosan jobb, kidolgozottabb alakítást nyújtott. Drámai erő, lendület, — forróság volt a játékában és a szerelmi szenvedések álmát végiggyöttrődő asszony lelkiállapotát kiváló eltalálással adta vissza. A harmadik felvonás kijózanodását szintén találó játékkal tudta éreztetni.

Vidor József (dr. Kelemen) eleinte tulságokba esett, de később a szükséghez képest fegyelmezte játékát és ez meghozta számára is a sikert.

Doktor János kabinetalapot adott a titkár szerepében. Niczkine Ilona a kegyelmes asszony szerepét mutatta be s már sokszor méltatótt intelligens megértőképességével ezuttal is kifejezésre juttatta a szerep lényegét és talmát. Delly Juliska Ritterné szerepében ügyes volt.

A rendezés — Doktor János munkája — a meglévő eszközök felhasználásával elvégezte a maga dolgát. Nem rajta mulott, ami hiányzott a kiállításból. f. ö.

Figyeljen ide! Csak most!
Minden elfogadható árban
vásárolhat —

ajándékokat

a legszebb v-lencel Kristály
üveg, díszmű és Bisquets
porcellán szobrokat —
Ferenczi Áruház
Bankpalota, Széchenyi-u. 72-74
Megtételezés vétel kényszer nélkül.

Béke vagy háboru?

Éjszakai telefonjelentések.

A londoni béketárgyaláson a delegátusok még nem mondták ki az utolsó szót. Az elenséges országok közt még igen sok akadály van, melynek elhárítása nagy munkát ad. Ha a béke nem jön létre, a szövetséges országok ismét fegyverrel támadnak Törökországra.

Ezek a legújabb jelentések:

A reunion a béke érdekében.

Londonból jelentik: A reunion nem foglalkozik Albánia kérdésével, hanem minden idejét a béke megvalósításának szenteli. Albánia kérdését elejti.

Az orosz hadügyminiszter lemondása.

Párisból jelentik: Ide érkezett hírek szerint befejezett tény, hogy hogy az orosz hadügyminiszter: Szuhovlinó a napokban beadja lemondását. A lemondásnak azt adják okául, hogy a hadügyminiszternek a felesége nagy beteg.

A román-bolgár konfliktus.

Bécsből jelentik: A román-bolgár konfliktus nem tisztázódik. A

helyzet változatlan. Bécsben a konfliktust nem látják pesszimistikusnak.

Előkészületek a háborura.

Belgrádból jelentik: Ha a béke nem jön létre a szövetségesek ismét fegyverrel támadnak Törökországra. Az újból kitörő háborúra a szerbek és görögök már megtették az előkészületeket. — Szerb és görög csapatok tartanak Gallipolisz felé. A török csapatokkal itt akarnak találkozni és megmérkőzni. A törökök aligha vehetik fel a harcot a tulerővel szemben.

LEGUJABB!

Elsülyedt személyszállító

gőzös.

Harminchárom utas
a tengerbe veszett.

Budapestre érkezett jelentés szerint a „Rosenkranz” nevű személyszállító hajó egy sziklába ütdött, léket kapott és elsülyedt. Harminchárom utas a vízbe fullt.

2475. végr. 1912. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszéknek 1912. évi 17,135—17,136. sz. végzésével dr. Ladányi Imre miskolczi ügyvéd által képviselt Hartmann József miskolczi cég felperes részére alperes ellen 236 kor. és 213 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás tolytán alperestől lefoglalt és 960 koronára becsült ingóságokra a miskolczi kir. bíróság 1912. V. 1734—2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, **Csattos-tanyán** leendő megtartása határidőül 1913. évi január hó 10. napjának délelőtti 10 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt buza, tehén és borjú s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben a részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Miskolcz, 1912. évi decz. hó 17.

KOVÁCS JOZSEF,
kir. bir. végrehajtó.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL HUNYADI-UTCA 2.